

bb .25 belpolitikai hireink jegyzéke zárásig

um ká

1973. augusztus 26.

1. ózdi kohászati múzeum
2. erdei tornapálya
3. a telefondoktor
4. a dorozsmai szélmalom
5. előszüret a homokon
6. ifjúsági szántóverseny
7. vendéglátás bugacpusztán
8. vadkacsászók
9. országos kutyakiállítás
10. képfestők kiállítása
11. százéves asszony
12. fotókiállítás tatán
13. antik játékok tácon
14. velencei tavi néptáncfesztivál
15. időjárás
16. jubileumi nap debrecenben
17. új kiállítóterem pécsen
18. nemzetközi koncert
19. harkányi nyár
20. őszi vasárnap
21. kölcsey szobor avatás
22. nyirbátori zenei napok
23. közlekedési balesetek
24. tüzestek
25. hírjegyzék

--

- v e g e -
- 14 -

18.10/um

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor

szerkesztette: ikálmán sándor

18 30

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. augusztus 27.

bb. 1. a népművelési forintok felhasználásáról

i tf/pá/il bs

1973. augusztus 27.

hat megyében - 163 településen - a népi ellenőrök megvizsgálták: hogyan használják fel a népművelési célokra fordított és több forrásból előirányzott anyagi eszközöket. górcső alá vették, hogy az állami költségvetés és a vállalatok, szövetkezetek részesedési, kulturális alapjai hogyan szolgálják a közművelődési igények kielégítését. a vizsgálat 497 termelőegységre, állami, tanácsi, vállalatokra, ipari, mezőgazdasági, fogyasztási szövetkezetekre, 157 művelődési otthonra és 126 könyvtárra terjedt ki.

elgondolkodtatóak a vizsgálat megállapításai, amelyek között feltétlenül hangsúlyozni kell a kulturális igények tekintetében az elmúlt tíz évben bekövetkezett fejlődést. például a rádió és televízió előfizetések száma több mint négyeszeresére, a híradástechnikai berendezések és más, nagyobb értékű kulturális cikkek forgalma több mint három és félszeresére, az újság-folyóirat előfizetése csaknem kétszeresére emelkedett.

/folyt.köv./

- 1 -

ln

bb. 1./ a népművelési folyt./ 1l

a vizsgált körben - a beruházásokat, fejlesztéseket és a szociális, sportcélokat nem számítva - például 1972-ben 64 millió forintot használtak fel kulturális és közművelődési kiadásokra. a vállalatok és szervezetek ezen a címen kerüken 23 millió forintot költöttek, ennek 80 százalékát üzemi igények, 20 százalékát területi közművelődési célok támogatására. a kiadások 22,6 százalékát tették ki az összes közművelődési költségek /ismeretterjesztés, szakkörök, tanfolyamok, névadó, stb. ünnepek/, viszont több mint 40 százalékát a külföldi és hazai kirándulások, husz százalékát pedig a különböző ünnepek. a nem hivatalos külföldi utazások költségei a kulturális kiadások 23-24 százalékát emésztették fel, s ezeken az utakon a dolgozók 1,3 - 2 százaléka vett részt. általános tapasztalat, hogy a felhasználások ellenőrzése rendszertelen.

az üzemi dolgozók kulturális igényeinek kielégítéséről részben lakóhelyük kulturális intézményeinek kell gondoskodni. a művelődési otthonok tanácsi költségvetési támogatása azonban nem elegendő a költségek fedezésére. a vizsgált termelőüzemek kulturális célú kiadásai 7,2 százalékát mindössze egymillió 673 ezer forint támogatást nyújtottak száz művelődési otthonnak, tehát átlagosan 16 ezer forintot.

a vizsgálatról készült - és a knob által is megtárgyalt - jelentés átfogó és részletes elemzés alapján megállapítja, hogy a vidéki lakosság művelődésében mind nagyobb szerephez jut az üzemi kulturális tevékenysége, s ez jelentős hatást gyakorol a népművelés hagyományos eszközeire. a rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználása azonban - a megfelelő központi és helyi orientáció és együttműködés hiányában - nem elég hatékony. a knob megfelelő javaslatokkal fordul az illetékes szervekhez a közművelődés anyagi eszközeinek hatékonyabb felhasználása és az igények összhangjának megteremtése érdekében./mt1/

--

b. 2. kalocsai lakodalmas a duna-tisza közti napok programjában
vid ká/1l la 1973. augusztus 27.

változatos, érdekes programot kínálnak a duna-tisza közti napok. a sokszínű alföldi vidék sajátosságait bemutató eseménysorozatot szeptember 18-tól 30-ig rendezik bács-kiskun megyében.
/folyt.köv./

- 2 -

bb. 2./kalocsai folyt./ 1l

a program egyik érdekessége a - kalocsai lakodalmas - című népi játék felújítása, kecskeméten „hírös”, városban száz év ételreceptjeiből rendeznek vacsoraestet, míg baján a bajai halászlé főzik majd a halászlét. a kiskunsági pásztorok a nomád ételek készítésében vetélkednek. az ingyencostolókat szüreti mulatság egészíti ki. a megye jellegzetességeit különböző kiállítások mutatják be, különféle szakmai ankétokra, tapasztalatcserékre is sor kerül: találkoznak a borászok, a kertészek, az állattenyésztők és az erdészek./mt1/

--

bb. 3. iskolaköpeny, dohányzás, szeszesital-fogyasztás - állásfoglalás az iskolai házirendről

1 szö/mm/szö/1l la

1973. augusztus 27.

a most érvénybe lépő új általános iskolai és középiskolai rendtartásokkal kapcsolatban a művelődésügyi minisztérium közzétette állásfoglalását az iskolai házirendekről.

a minisztériumi állásfoglalás többek között hangsúlyozza: a rendtartás bizonyos megszorításokkal változatlanul a nevelőtestület hatáskörébe utalja a házirend kiadását. a rendtartás általános irányelve, hogy a házirend egyes pontjait a tanulók az ifjúsági szervezet és a szülők véleményének meghallgatásával hozzák meg a testületek.

a tilalmak között külön megemlíti a dohányzást és a szeszesitalok fogyasztását. a rendtartás megfelelő pontja úgy értelmezhető, hogy egyértelműen meg kell tiltani az általános és a középiskolai tanulók dohányzását - az iskola épületében, illetve egész területén, a tanítási időben. ez a tilalom tehát az iskolai foglalkozásokra vonatkozik, ide értve a tanítási órákat az óráközi szüneteket, a tanításra való előkészület idejét, a szakköröket, az önképzőkört, a sportkört, az énekkari órát a rendkívüli tárgyakat, a korrepetálást a napközi otthoni, illetve a tanulószobai foglalkozás teljes időtartamát.

az általános iskolai tanulóknak semmiféle esetben sem szabad engedélyezni a dohányzást.

a szeszes italok árusítása, fogyasztása tilos az iskolákban és mindenféle iskolai rendezvényen /az ifjúság bármilyen közössége szervezi is, akár az iskolában, akár az iskolán kívül/ ideértve az iskolai ifjúsági kirándulásokat is.
/folyt.köv./

- 3 -

bb. 3./ iskolaköpeny folyt./ 11

a következő tanévtől kezdve általánossá teszik az iskolaköpeny viselését a diákok számára. ez az általánossá tétel azt jelenti, hogy a középiskolában kötelező, az általános iskolában pedig kívánatos a köpeny viselése a lányoknak és a fiúknak egyaránt. a minisztérium azt a gyakorlatot tartja helyesnek, hogy a nevelők a szülői munkaközösségekkel és a diákokkal az ifjúsági szervezettel együtt állapotodjanak meg az általános iskolában a köpeny viselésének elfogadásában, s minden iskolában a köpeny fazonjának, színének kiválasztásában. az egyes iskolák, osztályok maguk határozzák meg, kívánják-e valamiféle egységes eljárást a forma megválasztásában. ugyanígy az iskolák állapítják meg, melyek azok az alkalmak, amelyekre a köpeny viselését előírják. a minisztériumi álláspont szerint ezek általában az iskolai kötelező elfoglaltságok, akár az iskolában, akár az iskolán kívül szervezik - természetesen a tanulmányi kirándulások kivételével./a rendelkezés nem kívánja megváltoztatni a szakközépiskolákban a munkaruha viselésében már kialakult gyakorlatot./

kérik a nevelőket is, semmiféle módon ne erőltessék, ne is engedjék költséges formák választását és foadják el azt is, ha osztályuk diákjai többféle modellt választanak.

a minisztériumi állásfoglalás egyúttal azt is kívánatosnak tartja, hogy a köpenyek bevezetésével együtt az ékező viselés is a diákokhoz illő, természetes színvonalra korlátozódjék. nem tartják helyesnek, ha a tanulók feltűnő, drága gyűrűkkel, nyakláncokkal, karperecekkel járnak iskolába, ugyanígy helytelenítik a feltűnést keltő bizsu-tárgyak viselését is.

fontos, hogy megfelelő pedagógiai tapintattal a nevelők korlátozzák a szépítőszerek használatát is. indokolt az egészséget is szolgáló testápolószerek használata, ám szükségtelen a divat körébe sorolható festékek és más szépítőszereké.

számos jogos kifogásra ad alkalmat egyes tanulók /lányok és fiúk/ hajviselése. arra nem lehet vállalkozni, - hangsúlyozza a minisztériumi állásfoglalás - hogy meghatározzák a haj hosszát, formáját, abban azonban egységesnek kell lenni, hogy a diákoktól ápolt, tiszta, természetes hajviselést kívánjanak meg./mti/

--

- 4 -

bb. 4. kulturális hírek

1 nm/tr/h1/11 bs

1973. augusztus 27.

a tit uránia bemutató csillagvizsgálóban / 1. kerület sánc utca 3/b/ augusztus 30-án, csütörtökön délután szüle dénes diavetítéssel illusztrált előadást tart az „apollo 17., expedíció eredményeiről. derült idő esetén az előadás után távcsöves bemutatót tartanak.

x x x

kedden este fél 8-kor mutatja be a nemzeti színház együttese devecseri gábor „odüsszeusz szerelmei” című kétrészes költői játékát a budai vár királyi pincéjében. a művet huszár klára a költő felesége rendezi, schaffner judit jelmezeinek és csányi árpád diszleteinek felhasználásával. a főbb szerepekben váradi hédit, sinkó lászlót, csernus mariannt, zolnay zsuzsát, szerencsi éva főiskolai hallgatót, kohut magdát, ungvári lászlót, rajzjánost láthatja a közönség./mti/

--

bb. 6. új tantárgy az egyetemeken a szervezési ismeretek

1 szö/mm/h1/11 bs

1973. augusztus 27.

a vállalati szervezés fejlesztéséről kormányhatározat intézkedett. ezzel összefüggésben a művelődésügyi miniszter - egyetértésben az érdekelt főhatóságokkal - elrendelte: az egyetemeken, valamint a műszaki és a gazdasági főiskolák valamennyi szakán oktatni kell a szak jellegének megfelelő szervezési ismereteket. az oktatás fokozatos bevezetéséről, céljáról, továbbá arról, hogy a szervezési ismereteket önálló tantárgyként, vagy más tantárgy /tantárgyak/ keretében kell-e oktatni, az egyetem felett felügyeletet gyakorló miniszter intézkedik.

a népgazdasági igényekhez alkalmazkodva a szervezési szakemberek képzésére az egyetemeken külön szakot is kell létesíteni. ezen a szakon szerzett oklevélben a szervezői szakképesítést minden esetben fel kell tüntetni, és az oklevél a végzettségnek megfelelő szervezői munkakörök betöltésére is képesít. /folyt.köv./

- 5 -

bb. 6./ új tantárgy folyt./ 1l

az egyetemek szervezési szakjain levelező oktatás keretében kiegészítő képesítést szerezhettek a képzés szakirányának megfelelő oklevéllel rendelkező szakemberek. a kiegészítő képzés tanulmányi idejét és rendjét az egyetem felett felügyeletet gyakorló miniszter állapítja meg.

a miniszteri utasítás egyben leszögezi: az egyetemeken folyó továbbképzés tanterveiben is megfelelő helyet kell biztosítani a szervezési szakirányú ismeretek oktatásának.

a szervezési ismeretek szakközépiskolai oktatásáról a tantervekben történik intézkedés.

az utasítás hatályba lépett./mti/

--

bb. 5 . kutatják a divatpiacot

1 ol./mné/ie/1l la

1973. augusztus 27.

mit szól a közönség az új divatötletekhez, hogyan reagál a divatcikereskedelem elképzeléseire? - erre a kérdésre keressük a választ a „divatmarketing,, szakemberei. feladatuk meggyőzni előbb az ipart, majd a kereskedelmet és végül a vásárlót: ez és nem más a divat. hogy mind ez miként történik, arról a ruhaiparról nevezetes kaposvári augusztus 29. és 31. között megrendezésre kerülő 6. országos ruhaipari tanácskozáson hangzik majd el előadás. vass sándor, a divattervező vállalat igazgatója „divatmarketing,, címmel tájékoztatja az érdekes témáról a ruhaipari jogtanácsosok és gazdasági vezetők konferenciáját.

egyébként arra a kérdésre, hogy mi lesz a divat, alapos, sokoldalú előkészítő munka után egy nemzetközi bizottság adja meg a választ/és általában mintegy két esztendőre előre jelöli meg a főbb irányokat. az értesülésekből néhányat: 1974 tavaszára, nyarára várhatóan tíz szín lesz divatos. a pirosnak a kéknek és a narancsszínnek egy bizonyos árnyalata, kétféle sárga és kétféle barna, a salátazöld, egy barnás-drapp, továbbá a mélyzöldnek egy változata. a férfiak színei jövőre: szürkés-zöld, szürke, beige-barna, sportruházatnál a tompított sárga, az oranzs-terakotta, a hideg-zöld. kimegy a divatból az „ortopédcipő,, ám továbbra is lekerekítik az orrészét. a nők részére a többrészes összeállítások lesznek divatosak, a ruha hossza térd körüli, s a vonalvezetés bővebb az eddiginél. a férfiak öltözkézésében a mindennapos viseletre szánt ruhadaraboknál a sportos karakter lesz az uralkodó.

/folyt.köv./

- 6 -

bb. 5./ kutatják folyt./ 1l

ezeket a divatelveket egyébként egy vaskos kötet rögzíti, amelyet modellrajzokkal gazdagon illusztráltak. ezt a könyvet a divattervező vállalat évente kétszer - a mindenkori szezon előtt egy esztendővel - adja ki, a kgst országok közös divatanácsának ajánlásaira alapozva. ez utóbbiak igazodnak a nemzetközi divatszervezet, az intercolour határozataihoz. a szervezetnek hazánk még egyelőre nem tagja, de felvételéről már megkezdődtek a tárgyalások./mti/

--

bb. 9. 200 szarvasbikát lőnek ki a göcseji erdőben

vid ká/1l la

1973. augusztus 27.

a zalai erdészek, vadásztársasági tagok megfigyelései szerint napokon belül kezdődik a szarvasbögés, ami sok agancsos vesztét is jelentí egyúttal. vadőrök, vadászok szerint igen jól fejlődött a göcseji erdők nagyvad állománya, sikeresnek ígérzik tehát a napokon belül kezdődő szarvasbika vadászat. zala megye 24 vadásztársasága közül 17 fogad külföldi, zömében a német szövetségi köztársaságból érkező vendégeket. az őszi szarvasbögésre, a vadásztársaságok és a zalai erdő- és fafeldolgozó gazdaság területén ősszel 200 szarvasbika kilövését tervezik./mti/

--

bb. 7. bánya-jubileum - emlékműavatás - koszorúzás csertetőn tüzijáték a 23. bányásznap komlói-pécsi programjában

vid fm/1l la

1973. augusztus 27.

a mecsek-vidéken minden eddiginél gazdagabb, látványosabb programmal ünneplik meg a közelgő 23. bányásznapot. az ünnepség keretében emlékeznek meg a pécsi és a komlói szénbányászati trösztök egyesítésének tizedik évfordulójáról. a több napos eseménysorozat főbb rendezvényeire ezúttal komlón kerül sor, jelképezve hogy itt van a mecseki szénmedence központja. a bányásznap előestéjén szeptember 1-én, a május 1. művelődési házbankiállítás nyílik a komlói mélybányászat kezdete, az anna-akna üzembe helyezésének 75 éves jubileuma alkalmából. a századforduló idején nyílt bánya ma a bányász-utánpótlást segíti, tanbányaként működik.

/folyt.köv./

- 7 -

lm

bb. 7./ bánya folyt./ il

szeptember elsején felavatják az új komlói bányász emlékművet, amely egyrészt a munka hősi halottainak emlékét, másrészt a földalatti munka mindennapi hőseinek dicsőségét hirdeti méltó helyen, a társadalmi összefogással épített bányászparkban. ezen az estén a város központjában a Kisz kb művészegyüttese lép fel, majd vidám műsor, tűzijáték következik. másnap művészi műsor lovas- és repülősbemutató szórakoztatja az ünneplőket.

pécsett, a József Attila művelődési házban megnyílik a bányász képzőművészek kiállítása. a széchenyi téren magyar és lengyel bányász zenekarok adnak hangversenyt.

az idén is megrendezik a mecseki bányászok hagyományos fakélys menetét csertetőre, ahol az 1937-es csendőrsortűz mártírjai emlékművénél tisztelegnek. a mecseki ércbányászok a pécsi nemzeti színházban tartják központi ünnepségüket, majd mintegy félezren csatlakoznak a szénbányászok csertetői menetéhez. szeptember 2-án pécssett megnyílik a bányász kulturális hetek eseménysorozata.

a 23. magyar bányásznapi alkalmából szovjet, ndk-beli és lengyel bányászdelegáció érkezik baranyába: a külföldi testvérvállalatok küldöttei, akik résztvesznek az ünnepségeken./mti/

bb. 8. megoldják a gázkészülékek alkatrészellátását

1973. augusztus 27.

i hi/tm/il bs

az utóbbi évtizedekben a fővárosban nagyon sokféle gázkészülék vált használatossá. változatosságukat még növelte a kalóriájú gáz használata, majd a földgázra való átállás. az újfajta gázhoz rendszerint új készüléket kell beszerezni, vagy legalább is az égőfejet kicserélni. a gondot növeli, hogy a régi készülékekhez már alig lehet alkatrészt kapni. emiatt az egyik legidősebb probléma fővárosszerte az ndk-ból importált falimelegítők és konvektorok átállítása földgázra.

az említett berendezések használatának most a fővárosi gázművek szerelési osztálya sietett segítségére, amely kísérletek alapján kialakította a szükséges új égőfejeket. a mintadarabok szerinti gyártást a gázművek javító osztálya elvállalta, s mintegy 1400 konvektorhoz és 1000 falimelegítőhöz szükséges új égőfejet adnak az ndk készülékek átalakításához. ezenkívül 1500 ugyan-csak földgáz felhasználásra alkalmas égőfejet a magyar gyártmányú hőra fűtőkészülékekhez.

/folyt.köv./

- 8 -

ln

bb 8. megoldják a gázkészülékek... folyt./ bh

másik igen fontos „ujtása”, a gázkészülékjavító osztálynak a fogyasztó szolgálat fejlesztése. eddig általában az volt a gyakorlat, hogy a bejelentés alapján előbb a helyszínen megvizsgálták a készüléket, majd újabb kiszállás során végezték el a szükséges javítást vagy cserét. most a telefonon jelentkező fogyasztót alaposan kikérdezik, milyen a készüléke, s annak mi a hibája. az adatok alapján már a megfelelő cserekészülékkel mennek ki a helyszínre, így gyorsabban orvosolni tudják a fogyasztó panaszát./mti/

--

bb 10. százhusz ezer néző a budapesti szabadtéri műsorokon

i nm pá bh hi

1973. augusztus 26.

- az idei nyáron 120 ezren tekintették meg a fővárosi szabadtéri színpadok 16 produkciójának 88 előadását - tájékoztatta Fodor Lajos, a szabadtéri színpadok igazgatója az Mti munkatársát. az érdeklődés jelentősen megnövekedett a nyári szórakozás iránt, hiszen ilyen magas nézőszámot az elmúlt években még sohasem értek el a szabadtéri előadások. tavaly 92 ezren vettek részt 80 előadáson, s így a növekedés csaknem 30 ezer fő.

a margitszigeti szabadtéri színpad idei évadjának három „slágere”, volt: a Nápolyi San Carlo operaház, az ukrán állami népi együttes és a dunamenti népek folklór fesztiváljának gálaestje. mindegyiknél „teltház”, volt, sőt az egyik Nabucco előadás - rendkívüli engedéllyel - állóhely póttjegyeket is ki kellett bocsátani, olyan sokan kívánták hallani Verdi operáját. a szigeten 22 estén csaknem 50 ezren élvezték a zene, a tánc, az ének kavalkádját. érdemes megemlíteni, hogy a fővárosi közönség egyre inkább megszereti a folklór-jellegű összeállításokat. a dunamenti folklór-fesztivál budapesti egyesülését köszöntő gálájára a kezdetben kevesen váltottak jegyet, a kalocsai döntő után azonban szinte megrohanták a jegyirodát, hogy jóelőre biztosítsák jegyüket., az sem mellékes eredmény, hogy az idei nyári műsorokat több mint 20 ezer külföldi néző, budapesti tartózkodó turista tekintette meg. a margitszigeten a „hangvetőfal”, az új hangapparátus jól vizsgázott: még a korábbi évek tapasztalatai miatt óvatoskodó nézők is hosszú sort álltak, hogy meghallgathassák Lamberto Gardelli dirigálásával Verdi requiemjét.

/folyt. köv./

- 9 -

ln

bb 10./százhuszezer ... folyt./ bh

a budai parkszinpadon 40 ezer néző előtt huszonnégyszer ment huszka jeno és martos ferenc gül baba című operettje. nagyon sokan voltak kíváncsiak estéről estére a városmajori szabadtéri szinpad produkciójára is. bisson-mars: válni sem érdemes című vígjátékát, amelyet tabi lászló dolgozott át és simon zsuzsa rendezett, harmincszor keltették életre több mint 20 ezer főnyi közönség előtt.

a felmérés adatai szerint az idei nyár kevésbé kedvezett thália szabadtéri játékaiknak, mint a tavalyi. júliusban sokszor esett, s így nemegyszer kellett igénybe venni az ugynevezett „esőnapot”, minden elhalasztott előadást, vagy az utolsó jeleneteket elmosta a hirtelen jött zápor, a publikum nem kapott teljes értékű élményt.

a szabadtéri szinpadok igazgatóságán jelenleg a következő rangos művészeti esemény, a budapesti művészeti hetek programjának összeállításán dolgoznak, ugyanakkor már foglalkoznak a jövő nyári szabadtéri műsor kialakításával is, amely ugyancsak jónéhány izgalmasnak ígérkező, rangos élménnyel kecsegtet./mti/

- 10 -

bb. 11. koncentráltabb, jobb minőségű a gyümölcsfa-állomány - felmérés a gyümölcsstermesztés helyzetéről

1/jf/tr/rj le la

1973. augusztus 27.

„Leltározták”, a hazai gyümölcsfa-állományt, felmérték, hogy mekkora a termőterület, és értékelték a különféle termesztési módszerek fejlődését, az általános mezőgazdasági összeírás keretében.

a felméréssel megállapították, hogy a nagyüzemi telepítésekkel egyidőben a termelők erőteljes ütemű koncentrációt hajtottak végre, ennek során új telepítésekre került sor, miközben sokféle kivágták az egyedül álló, leromlott öreg gyümölcsfákat, és eltávolították a szőlőkből az ott lévő, - többnyire alma, szilva és gesztenye-fákat. a terület-összevonás és a selejtezés következtében ugyan 1959-hez képest 8 millióval csökkent a gyümölcsfa-állomány, de a meglévő 80 millió gyümölcsfa állományának összetétele, termőképessége jelentősen javult, s így a szerkezeti változás előnyös a fogyasztók szempontjából. számottevő mértékben növekedett a jól kezelt és értékesebb gyümölcsöt adó fák aránya, s ezzel nemcsak a piaci ellátás javult, hanem az exportszállítások növelése is lehetővé vált.

a gyümölcsstermesztés koncentrációja során a nagyüzemi gazdaságok új telepítéseket hajtottak végre, a már régebben is gyümölcsstermesztéssel foglalkozó nagyüzemi termelők pedig korszerűsítették az állományt. mindent egybevetve most a nagyüzemi gazdaságoknak több mint fele rendelkezik ugynevezett árügymölcsössel - 800 négyszögölnél nagyobb összefüggő termőterülettel - s ezek a gazdaságok kerekén 102 ezer hektárról szüretelnek különböző gyümölcsöket. /ez kétszerese a nagyüzemek 1959. évi árügymölcsös területének./ amíg 1959-ben az ország összes gyümölcsfáinak 10 százaléka sem volt összefüggő nagyobb keretekben, addig 1972-ben már 20 százalék volt ez az arány. a legfontosabb gyümölcsféléből, az almából a faállománynak több mint fele már nagyüzemi árügymölcsösökben van.

a felmérés során kiderült, hogy bár javult a fajtaösszetétel, és a területi koncentráció is megvalósulóban van, a termelők nem fordítottak elég gondot a gyümölcsösök maximális kihasználására. ezt bizonyítja, hogy az elültetett faállomány jelentős része „hiányzik”, egyszerűen azért, mert a különböző okok miatt elpusztult fákat nem pótolták újakkal, s így meglehetősen foghíjasok az ültetvények. a kajszibarackosokban például a faállomány több mint 20 százaléka hiányzik, ami nemcsak a hozamokat csökkenti, hanem a gyümölcsstermesztés egységnyi területre jutó költségeit is növeli. /mti/

7.55 rj

- 11 -

bb. 12. öszvonalas szabadjegyet kapnak a nyugdíjas vasutas törzsgárdatagok

i/kf/mm/rj la

1973. augusztus 27.

a MÁV vezetői a vasutas szakszervezet szorgalmazására hosszú idő óta huzódó kérdést rendeztek azzal, hogy szeptember 1-től új, a MÁV valamennyi vonalára érvényes szabadjegyet rendszeresítettek az aranyfokozatos vasutas törzsgárdatagok részére.

a MÁV-nál eltöltött 30 éves vagy annál hosszabb szolgálati időt korábban is jutalmazták. sok fórumon elhangzott régi sérelem volt viszont, hogy a kedvezményt a nyugdíjba vonuló vasutasoktól megvonták. a vezérigazgatói rendelkezés szerint ezentúl nemcsak a tényleges, hanem - a törzsgárda-jelvény arany fokozatára jogosult - nyugdíjas MÁV-alkalmazottak is megkapják az öszvonalas szabadjegykedvezményt. /mti/

--

bb. 13. péti technológiával, magyartervekkel és berendezésekkel szorbit-üzem épül belgorodban

vid/fm/rj la

1973. augusztus 27.

a péti nitrogénművekben kidolgozott gyártási eljárás alapján a szovjetunióban, belgorodban évi 1000 tonna kapacitású szorbit-üzem épül. az értékes vegyi anyagot, amely a cukorbetegség édesítőszerének, a glukononnak, és a C-vitaminnak az alapanyaga, 1962 óta gyártja a péti nitrogénművek. a péti technológia igen keresett „áru”, a szellemi termékek piacán. az első vevő csehszlovákia volt, ahol a gyártási eljárás alapján ostravában már üzemel az évi 1000 tonna kapacitású új gyár. megvásárolta az eljárást az amsterdami stork és az NSZK-beli BMA cég is.

a magyar eljárás belgorodi megvalósításához az új gyár terveit már készíti a vegyterv, és a berendezések egy részét is majd Magyarországon gyártják. a tervek szerint 1975-ben péti szakemberek irányításával már megkezdik a termelést az új szorbit-üzem. /mti/

--

8.00 rj

Tólos

- 12 -

bb. 14. épül a zalakarosi fedett fürdő

vid/ká/rj la

1973. augusztus 27.

a fürdőzési idény végéhez közeledve ismét megjelennek az építők a zalakarosi termálfürdő területén, s folytatják az újabb létesítmények építését. ezek közül az egyik legjelentősebb a téli-nyári fürdőzésre egyaránt alkalmas fedett fürdőmedence kialakítása. ennek hiányában ugyanis a zalakarosi termálfürdő csak a nyári hónapokban fogadhatott fürdővendégeket. a fedett csarnok mellett szaunát is létesítenek. a fedett fürdő a terv szerint a jövő évben készül el, s ugyancsak a jövő évben kapcsolják be a második kutat. tovább bővítik a fürdőtelep szolgáltatásait is: új kempinget alakítanak ki. /mti/

--

bb. 15. televízió-erősítőállomást kap tatabánya

vid/ká/rj la

1973. augusztus 27.

régen kifogásolják tatabányán, hogy a város több körzetében nem megfelelő a televízió kabhegyi és pesti adójának vétele, egyaránt sok a panasz a kép és a hang minőségére. a hazafias népfrent várospolitikai bizottsága többször is szorgalmazta a postánál a probléma mielőbbi megszüntetését.

a népfrent kezdeményezésére a posta ugynevezett televíziós átjátszó adóállomást létesít a városban. még ebben az évben elkészítik a kiviteli terveket és a jövő évben megkezdik a műszaki berendezések szerelését. az átjátszó adóállomást az újváros feletti hegyen, a turul emlékmű szomszédságában helyezik üzembe. segítségével kifogástalan vételt teremtenek nemcsak tatabánya egész területén, de a városhoz közeli körzetekben, így környén, vértesszőlősen és tatán is.

több tatabányai üzemben a szocialista brigádok felajánlották, társadalmi munkával segítik a terv megvalósítását, hogy az adóállomás az 1975 májusi határidő előtt készüljön el. /mti/

--

8.08 rj

Tólos

- 13 -

bb. 16. fock jöno szabadságon

rj-cz

1973. augusztus 27.

fock jöno a minisztertanács elnöke megkezdte évi rendes szabadságát. /mti/

--

bb. 17. megkezdődött az európai összehasonlító endokrinológusok társaságának vii. konferenciája

t/tr/rj zsu/ms/ -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött az európai összehasonlító endokrinológusok társaságának vii. konferenciája, amelynek megrendezését a nemzetközi szervezet felkérésére az akadémia biológiai tudományos osztálya vállalta. a tanácskozást Fontaine professzor, a nemzetközi összehasonlító endokrinológusok társaságának elnöke nyitotta meg, majd szentágothai jános akadémikus, a magyar tudományos akadémia alelnöke, a magyar szervező bizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket és adott áttekintést az összehasonlító endokrinológiai kutatások helyzetéről, jelentőségéről és feladatairól. utána h. heller angol professzor tartott előadást az összehasonlító endokrinológia molekuláris vonatkozásairól.

a megnyitón több mint 500 küldött vett részt európa minden országából. közülük 180-an érkeztek a szocialista országokból, negyvenen pedig hazánkat képviselik.

x x x

dr. majercsik sándor, az mti hirmagyarzója írja:

az összehasonlító endokrinológia művelői a szervezet anyagcsereszabályozó mechanizmusának, a belső elválasztású mirigyrendszernek működését, a hormontermelést és ennek hatását vizsgálják az emberi szervezetektől le egészen a legprimitívabb élőlények világáig. ez a tudományterület talán az összes biológiai tudományok közül a legnagyobb jelentőségű az emberi környezet védelme szempontjából, ami a távlati tudományos kutatási tervben az akadémia gondozására bízott egyik kutatási fő irány. /folyt.köv./

9.35 rj

Tolós

- 14 -

bb. 17. / megkezdődött... 1. folyt./rj

az endokrinológiai kutatások jelentőségét jól érzékelteti, hogy egyebek között az emberek és általában az élőlények szaporasága, ennek szabályozása szorosan összefügg a belső elválasztású mirigyek működésével, a hormontermeléssel. hormonok alkotják a születésszabályozás fontos eszközeinek, a korszerű fogamzásgátló-készítményeknek hatóanyagát, és hormonokat alkalmaznak a meddség gyógyítására is.

a növekedést szabályozó hormonok alkalmazása nagymértékben növeli az állattenyésztés gazdaságosságát, amelynek egyik fő tényezője, hogy az állatok minél gyorsabban érik el a kívánt súlyt, vagy nagyságot. az állatok szaporaságának növelése, valamint a mesterséges megtermékenyítés ugyancsak szorosan összefügg hormonális tényezőkkel.

a világ fehérjetermelésének legjelentősebb és a különböző szennyezések folytán legjobban veszélyeztetett részét a tengerek és édesvizek hal- és egyéb állatállománya jelenti. a veszélyek elhárítása és a halállomány növelése, ezzel a halászat eredményesebbé tétele jórészt ugyancsak az endokrinológiai kutatásokkal összefüggő feladat. a nemzetközi társaság elnökének, a francia Fontaine professzornak nevét éppen ezek a kutatásai tették világszerte ismertté.

nem utolsó sorban a növényi kártevő rovarok elleni védekezésben vár egyre fontosabb szerep az endokrinológiára. olyan hormonkészítmények kidolgozásáról és alkalmazásáról van szó, amelyek a kártevők szaporodásának gátlásával hatásosan védik az egyes, az emberi táplálkozás szempontjából fontos nagytermelékenységű növénykultúrákat. a növényvédelemnek ez a korszerű, új iránya a környezetvédelem szempontjából is felbecsülhetetlen jelentőségű. a kártékony rovarokra ható hormonkészítmények ugyanis az emberi szervezetre ártalmatlanok, és egyébként is gyorsan elbomlanak. kiterjedt alkalmazásuk tehát lényegesen csökkentheti a mezőgazdaság kemizálásával együtt járó ma már egyre inkább felismert veszélyeket.

mindezek és sok más érdekes probléma kutatói számolnak majd be a konferencián 280-nál több előadásban munkájukról, eredményeikről és természetesen a problémákról is. a nemzetközi összefogás jó alkalom a nyugateurópai és a szocialista országok tudósai közötti személyes találkozásokra, termékeny eszmecserékre is. /mti/

--

9.43 rj

Tolós

- 15 -

bb. 18. részegen embert ölt

t/tm/rj -cz

1973. augusztus 27.

debrecenben az egyetem kávéház előtt tóth lajos 20 éves köszörűs helyi lakos ittas állapotban szóváltás és dulakodás közben törkással mellbe szurta bara istván miklós 28 éves kiskereskedőt, debreceni lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a hajdu-bihar megyei rendőrfőkapitányság tóth lajost előzetes letartóztatásba helyezte és büntető eljárást indított ellene. /mti/

--

bb. 19. százkilenc közúti közlekedési baleset volt a hét végén - 9 halállal végződött

i/vt/tm/rj -cz

1973. augusztus 27.

fejér megyében szabadbattyán határában az m-7-es autó-
uton manfréd biezvagen 30 éves mérnök, ndk állampolgár személygépkocsival szabálytalan előzés közben összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő személygépkocsival, majd nekiütközött egy másik személyautónak. a baleset következtében manfréd biezvagen a helyszínen meghalt, feleségét súlyos, három utasát könnyű sérüléssel szállították kórházba.

hajdu-bihar megyében hajdunánás határában egy utkanyarban kállai lajos 25 éves áruelszámoló, debreceni lakos motorkerékpárját ittasan vezette, az utmenti árokba borult és a helyszínen meghalt.

zala megyében zalaszentjakab belterületén forizs jános 26 éves műszerész, helyi lakos motorkerékpárját nem az úviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, az utkanyarban kisodródott az ut jobb oldalára, ahol egy betonkorlátnak ütközött, majd felborult. a baleset következtében a motorkerékpár utasa, ruscher béla 56 éves nyugdíjas, helyi lakos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a motorkerékpár vezetője könnyebben sérült meg. eljárás indult ellene.

/folyt.köv./

9.55 rj

- 16 -

bb. 19. / százkilenc... 1. folyt./rj

az elmúlt hét végén egyébként - szombaton és vasárnap - összesen 109 közúti közlekedési baleset történt az országban. 9 halállal végződött, 62-en életveszélyesen, 50-en súlyosan, 44-en pedig könnyebben sérültek meg a baleseteknél. /mti/

--

bb. 20. ujszerű ápolónőképző tanfolyam a fővárosban

i/vt/fk/rj -cz

1973. augusztus 27.

első alkalommal indított a magyar vöröskereszt budapesti szervezete ujszerű önkéntes ápolónőképző tanfolyamot, amelyet hétfő délelőtt nyitottak meg a 10. kerület, közraktár utca 4. szám alatt. a hallgatók a négyhónapos kurzuson elsajátítják a betegápolási és legfőbb közegészségügyi tudnivalókat. a cél az, hogy ismereteiket, felkészültségüket környezetükben, munkahelyükön hasznosítsák. mindez egybevág azzal a tervvel, amit éppen a napokban jelentettek be a vöröskeresztnél rendezett sajtótájékoztatón. egyrészt arról van szó, hogy szervezeti és szakmai módosításokat vezetnek be a képzésben, másrészt a jövőben a nővéreket szeretnék aktívabban bevonni a vöröskereszt feladatainak megoldásába is. ilyen például az elsősegélynyújtás.

/folyt.köv./

10.55 rj

- 17 -

bb. 20. / ujszerű ápolónképzés... 1. folyt./rj

a most indult tanfolyam kiegészítéseként éppen ezért a hallgatók megtanulják a korszerű elsősegélynyújtás különféle fogásait, az ilyen jellegű tennivalókat is. a kurzus végével az önkéntes ápolónői bizonyítvány megszerzése mellett arany-, illetve ezüst jelvémmel járó elsősegélynyújtó vizsgát is tehetnek.

amint a vöröskereszt budapesti szervezeténél elmondották: mind több üzem ismeri fel az ápolónők tevékenységének mindennapi jelentőségét, s ezért anyagilag is hozzájárulnak a képzés költségeihez. a ganz mávag, a zrinyi nyomda, a villanyszerelőipari vállalat tanfolyamra javasolt dolgozóinak a teljes fizetést folyósítják a négy hónap alatt. /mti/

--

bb. 21. elena lazínovska kiállítása a csehszlovák klubban

t/m/tm/rj zs -cz

1973. augusztus 27.

a szlovák nemzeti felkelés 29. évfordulója alkalmából a budapesti csehszlovák kultúra rendezésében a rózsza ferenc utcai csehszlovák klubban megnyílt elena lazínovska állami-díjas festőművész kiállítása. a tárlatot oelmacher anna művészettörténész nyitotta meg, méltatva a festőművész pályafutását, fejlődését.

elena lazínovska, mint a megnyitó előtti sajtótájékoztatón elmondta az újságíróknak, első képével egy budapesti gyermekrajzkiállításon aratott sikert. szöveg arról is, hogy jónéhány kiállítással szerepel már külföldön, legutóbb párizsban, illetve az ndk fővárosában, berlinben. alkotói programjában a legnagyobb szerepet a társadalmi harc, a nemzeti hősiesség, a felszabadulás tematikája, illetve a szlovák nemzeti felkelés harcai kapják. /mti/

--

11.20 rj

- 18 -

bb. 22. halál építés közben

i/vt/gk/rj -cz

1973. augusztus 27.

a xvii. kerületben sáránd utca 38. szám alatti családi háznak építése közben abonyi sándor pál 30 éves kőműves egy betongerendát csákány-nyéllel emelt fel, amely eltört és a szerencsétlen ember az 530 centiméter magas házfalról lezuhanva ráesett egy, a földből 60 centiméterre kiálló vízvezetékcsőre. abonyi sándor pál sérüléseibe a helyszínen belehalt. /mti/

--

bb. 23. elhunyt radó jános,

rj -cz

1973. augusztus 27.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, a leövey klára gimnázium igazgatója. hamvasztás utáni bucsuztatása augusztus 31-én d.u. három órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp ix. kerületi bizottsága,
ix. ker. tanács végrehajtó bizottsága

/mti/

--

bb. 24. medosz-delegáció utazott az ndk-ba

gk/rj ie -cz

1973. augusztus 27.

a mezőgazdasági, erdészeti és ültetvényes dolgozók nemzetközi szövetségének xxii. adminisztratív bizottsági ülésére hétfőn háromtagú medosz-delegáció utazott a német demokratikus köztársaságba. az adminisztratív bizottsági ülésen megvitatják „a szak szervezeti mozgalom a mezőgazdaságban„ című témát. a medosz delegációját kovács istván főtárgyaló vezeti. /mti/

--

11.50 rj

- 19 -

bb. 25. pécsi fotók és fotósok a finnországi Lahtiban

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 27.

a finnországi Lahtiban reprezentatív fotókiállításon mutatkozik be ezen a héten az északi város öt európai és tengerentúli testvérvárosa, közöttük pécs. a mecseki fotóklub harminc képből álló kollekcióval szerepel a nemzetközi tárlaton. a lahtiak meghívására hétfőn pécsi fotóművészek utaztak finnországba. a két testvérváros fotóművészei ez alkalommal megtárgyalják a pécsi és a lahti klub közötti hosszútávú együttműködés programját, elsősorban cserekiállítások rendezésére és fotóművészek kölcsönös látogatására vonatkozóan. /mti/

--

bb. 27. filmet forgatnak a nagyvázsonyi várban

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 27.

a nagyvázsonyi kinizsi várat hétfőn egy nszk-beli filmforgató csoport vette birtokába. ott forgatják a „flóris” című történelmi filmet. a filmhez európa valamennyi vára közül a nagyvázsonyit találták a legalkalmasabbnak.

a kinizsi vár a filmforgatás idején - hétfőtől körülbelül három hétig - csak vasárnap látogatható. /mti/

--

bb. 26. megnyílt az egervári művésztelep

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 27.

a zalaegerszeg szomszédságában levő egervári várkastélyt és környékét 4 hétre fiatal képzőművészek vették birtokukba. a zalaegerszegi városi és a zala megyei tanács támogatásával működő művésztelep idén először a hazaiak mellett lengyel, jugoszláv, csehszlovák és szovjet képzőművészek is dolgoznak. a többségük fa-szobrász. a művésztelep ezt a specialitását a jövőben is megtartja. a nyersanyagot, a faragásra alkalmas tölgy és nyárfa rönköket, a zalai erdőkből kapják a művészek. /mti/

--

12.05 rj

- 20 -

1 en
Tó1200

bb. 28. csütörtöktől: országos ügyvédértekezlet debrecenben

t/tf/rj zs -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn az országos ügyvédi tanács vezetői sajtótájékoztatón közölték, hogy csütörtökön debrecenben összejött a 11. országos ügyvédértekezlet. a gazdag történelmi multu városban - amely a magyar jogi hagyományoknak is fellegvára, s ahol az ügyvédek 1. országos értekezletét is tartották 1962-ben - ezuttal háromnapos programja lesz a tanácskozásnak. mindenekelőtt áttekintik: miként fejlődött az utóbbi több mint egy évtizedben az ügyvédi munka az igazságszolgáltatásban. megvizsgálják, hogy az állampolgárok jogvédelme területén milyen eredmények születtek és melyek a szocialista ügyvédi szervezetekre, illetve e testületekben működő ügyvédekre váró további teendőik. ez utóbbi szempontból különösen fontos napirendi témák, a védő és a büntető eljárásról szóló /1974 január elsején hatályba lépő/ új törvény, valamint az ügyvéd és az új polgári eljárási törvény. dr. korom Mihály igazságügyminiszter az ügyvédség elmúlt tíz éves fejlődéséről szóló előadásával nyitja meg a debreceni „Ügyvédparlamentet”,.

az országos ügyvédi tanács vezetői elmondták, hogy lényeges szervezeti és társadalmi változások ment keresztül az elmúlt évtizedben az egész ügyvédség és maga az ügyvédi munka. megszűnt az egyéni ügyvédi tevékenység. az ügyvédek országos hálózatban kiépült munkaközösségekben dolgoznak, amelyeket ma már az állampolgárok is szocialista szervezetként tartanak számon. az ügyvédek munkáját irányító szakmai szervezetek: az országos ügyvédi tanács, továbbá a megyéenként és a fővárosban szervezett /az ügyvédi munkaközösségeket összefogó/ ügyvédi kamarák is mint szocialista társadalmi szervezetek - az igazságügyi minisztérium felügyelete alatt és irányítása szerint - végzik munkájukat, látják el az állampolgárok érdekvédelmében teendőiket.

a szocialista szervezetű munkaközösségekben dolgozó ügyvéd munkájának egyik legfontosabb jellemzője, hogy az igazságszolgáltatás tevékenységét, annak hatékonyságát segítse. ez nemcsak a büntető ügyekre, hanem a polgári ügyekre is vonatkozik, hiszen közzismert, hogy gazdasági életünk gyors fejlődése, az állampolgári jogviszonyok alakulása szükségessé teszi az ügyvéd közreműködését a polgári perekben is.

/folyt.köv./

12.43 rj

1013³⁰

- 21 -

bb. 28. /csütörtöktől ... 1. folyt./rj

fontos teendőt jelent az, hogy az utóbbi időben a polgári perek száma évenként körülbelül 200 ezer, a peren kívüli ügyek /hagyatéki eljárások, végrehajtási ügyek, stb./ száma is körülbelül 150 ezer; így az ügyvédi munka e területen is segítheti a bíróságok és az államigazgatási hatóságok munkáját. a jogszabályok igen terjedelmes körében az állampolgárok nehezen tudnak eligazodni, ezért hasznos és szükséges az ügyvédi közreműködés.

a 11. országos ügyvédértekezleten többek között éppen ezekről a kérdésekről lesz szó: a várható előadások - és a korreferátumok - foglalkoznak a védelem szerepével az új büntetőeljárásban és az ügyvédnek a polgári perekben történő fellépésével. szó lesz az ügyvédi munkaközösségek szocialista tartalmának megszilárdítására irányuló törekvésekről is, annak érdekében, hogy a társadalom széles körében még inkább tudatosodjon az ügyvédi munka szocialista jellege és tartalma. /mti/

--

bb. 29. veszprémi kórus nemzetközi sikere

zs/rj -cz

1973. augusztus 27.

a veszprémi szmt kislelő művelődési ház vegyeskara kol-lár kálmán vezényletével az idei arezzói nemzetközi kórusversenyen a női kari kategóriában első díjat, a folklór-kategóriában második díjat, a vegyeskari kategóriában pedig harmadik díjat nyert. /mti/

--

kk. 30. orlando fundora,

tm/rj zs -cz

1973. augusztus 27.

a kubai kommunista párt központi bizottságának osztályvezetője szabadságát magyarországon töltötte. elutazása előtt fogadta óvári miklós, az mszmp kb titkára. tárgyalásokat folytatott az mszmp kb agitációs és propaganda osztálya, a minisztérium tájékoztatói hivatala és a magyar távirati iroda vezetőivel. /mti/

--

12.53 rj

- 22 -

1013³⁰

bb. 31. időjárásjelentés

rj cz

1973. augusztus 27.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 27-én, hétfőn 13.00 órakor

hűvös éjszaka

a skandináv-félsziget déli része, valamint szárazföldünk középső és délnyugati térsége fölött magasnyomású légköri képződmény alakult ki. ezért az említett területeken leszálló légmozgások irányítják az időjárást. hatásukra általában száraz, napos az idő. közép- és nyugat-európában vasárnap a napsütés hatására 2-4 fokkal magasabb volt a maximum hőmérséklet az évszaknak megfelelőnél. a brit-szigeteken, a skandináv-félsziget északi felében és a szovjetunió európai területének nagy részén változó-kony, az évszakhoz képest hűvös az idő.

hazánkban vasárnap a dunántul nagy részén erősen felhős volt az ég, csak 1-5 órás napsütést észleltek. máshol időnként kissé megnövekedett a felhőzet, és 6-12 órán át sütött a nap. a nyugati határmentén egy-két helyen futó zápor keletkezett de a lehullott eső mennyisége nem volt számottevő. a hőmérséklet napközben a felhősebb helyeken 21-24, máshol ahol hosszabb ideig sütött a nap 25-28 fokig emelkedett.

ma hajnalra az ország északi felében 4-9, máshol 10-15 fokig hűlt le a levegő. délelőtt általában derült, száraz, napos idő volt. a hőmérséklet 11 órára 20-23 fokig emelkedett.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 21.5 fok volt, 1.5 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 23 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 mm, gyengén süllyed. a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor síófoknál 22 fok volt.

várható időjárás kedd estig:

időnként megnövekvő felhőzet, inkább csak az ország déli felében néhány helyen záporral, egy-két helyen esetleg zivatarral, mérsékelt, napközben megélénkülő keleti, délkeleti szél. hűvös éjszaka.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-11 legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 22-26 fok között.

/folyt.köv./

13.15 rj

- 23 -

13¹⁷g

bb. 31. /időjárásjelentés... 1. folyt./rj

távolabbi kilátások péntek reggelig:

eleinte még száraz, napos és meleg lesz az idő. később megélénkülő nyugati, északnyugati széllel felhőátvonulások várhatók, a nappali felmelegedés mérséklődik.

legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek 10-16 fok között.

legmagasabb nappali hőmérsékletek eleinte 24-29, később 21-25 fok között.

jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 20 százalékán várható.

a duna vizállása budapesten 150 cm. /mt1/

--

bb. 32. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke augusztus 27-én 13 óráig

se/rj -cz

1973. augusztus 27.

- 1./ népművelés
- 2./ kalocsai lakodalmas
- 3./ iskolai házirend
- 4./ kulturális hírek
- 5./ kutatják a divatpiacot
- 6./ szervezési ismeretek
- 7./ bányajubileum
- 8./ gázkészülékek alkatrészellátása
- 9./ szarvasvadászat
- 10./ százhuszezer néző
- 11./ a gyümölcstermesztés helyzete
- 12./ szabadjegyet kapnak a vasutas törzsgárdatagok
- 13./ szorbit-üzemet építünk a szu-ban
- 14./ fedett fürdő
- 15./ tv-erősítőállomás
- 16./ fock jeno szabadságon
- 17./ endokrinológusok konferenciája
18. emberölés
19. balaszetek
- 20./ ápolónőképző tanfolyam
- 21./ kiállítás a csehszlovák klubban

/folyt.köv./

13.20 rj

- 24 -

bb. 32. / a belföldi ... 1. folyt./rj

- 22./ halál építés közben
 - 23./ elhunyt radó jános
 - 24./ medosz delegáció az ndk-ba
 - 25./ pécsi fotók lahtiban
 - 26./ megnyílt az egervári művésztelep
 - 27./ filmet forgatnak nagyvászsonyban
 - 28./ ügyvédi értekezlet
 - 29./ veszprémi kórus
 - 30./ orlando
 - 31./ időjárás
 - 32./ hírjegyzék
- /mt1/

--

bb. 33. honismereti tanácskozás sukoró községben

vid/rj -cz

1973. augusztus 27.

a velencei nyár rendezvénysorozat keretében honismereti tanácskozást tartottak hétfőn a velencei-tó északi partján fekvő sukorón, dr. novák józsef, a népművelési intézet munkatársa, a honismeret és a hazafiasság kapcsolata, címmel tartott előadást, majd dr. farkas gábor, a fejér megyei Levéltár igazgatója a honismereti munka időszerű kérdéseiről, fejér megyei tapasztalatairól számolt be a résztvevőknek. többek között elmondta, hogy fejér megyében mind inkább terebélyesedik a honismereti mozgalom, a helytörténeti krónikák mellett egyre több községben létesítenek helytörténeti muzeumot, a vidék néprajzát, multbeli emlékeit bemutató tárlatokat.

a honismereti tanácskozás résztvevői megnézték a sukorói műemlékjellegű templomot, majd „honismeret és népművészet”, címmel műsoros előadáson vettek részt. /mt1/

--

13.25 rj

- 25 -

13.25 rj

bb. 34. kiosztották az országos zöldségtermesztési kiállítás díjait - befejeződtek az országos kertészeti napok

vid/kz/gné/rj -cz

1973. augusztus 27.

befejeződtek a kecskeméti megrendezett országos zöldségtermesztési napok. az eseményein több, mint 1500 szakember vett részt. a záróülésen megállapították: a helyszíni bemutatók igazolták a nagyüzemi zöldségtermesztés gazdaságosságát, illetve azt, hogy a fejlesztésének feltételei adottak, s így a további siker most már a szellemi és a gazdasági erők jó összehangolásán múlik. a tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy a nagyüzemekben erősen szakosítani kell a termelést, másrésztől, s ugyanakkor - különösen a közvetlen piaci ellátás vonatkozásában - az eddiginél hatékonyabban kell ösztönözni a háztáji gazdaságok, illetve a kiskertek termelését.

a kertészeti napokhoz kapcsolódó országos zöldségtermesztési kiállításnak sokezer látogatója volt. a díjakat a hétfői záróünnepségen adták át: 104 termék kapott arany-, ezüst- illetve bronzérmét. a két legnívósabb kiállító - a nagykőrösi és a kalocsai konzervgyár-oklevelet kapott. /mti/

--

bb. 35. újabb víznyerő berendezéseket helyeztek üzembe - a fővárosi vízművek tájékoztatója

1/vt/gk/rj zs -cz

1973. augusztus 27.

a fővárosi vízművektől kapott tájékoztatás szerint hétfőn a délelőtti órákban újabb víznyerő berendezéseket helyeztek üzembe. továbbra is problémát jelent, hogy a Duna vízszintje csupán 1.50 méter és a folyó apad. az új víznyerő berendezések működése lehetővé teszi, hogy az előző hetinél mintegy napi 10.000 köbméterrel több vizet biztosítsanak a fogyasztók részére. /mti/

--

13.32 rj

- 26 -

14.32 g

bb. 36. dr. Soós Gábor a Szovjetunióba utazott

rj -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn dr. Soós Gábor, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Miniszter első helyettesének vezetésével küldöttség utazott a Szovjetunióba. a látogatás során tanulmányozták a Mezőgazdasági Szakigazgatási munkát, valamint a növényvédelem és állategészségügy időszerű kérdéseit. /mti/

bb. 37. magyar-bolgár belkereskedelmi tárgyalások

1/kf/tm/rj ie -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn Budapestre érkezett hozsztaki, a bolgár kereskedelmi és szolgáltatásügyi miniszter első helyettese, aki a magyar-bolgár belkereskedelmi állandó munkacsoport bolgár elnöként tárgyal dr. Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszterhelyettesel az 1973. évi választékcseré megállapodás helyzetéről, a kölcsönös szállítások teljesítésének kérdéseiről. /mti/

-- kanov

bb. 38. cél: a lakosság jobb ellátása - az ABC áruházak munkaszervezési tapasztalatcseréje

t/kf/tr/rj ie -cz

1973. augusztus 27.

a belkereskedelmi minisztérium hétfőn ABC áruházi munkaszervezési tapasztalatcserét rendezett. a szakmai bemutatóval egybekötött tanácskozáson az ország legnagyobb élelmiszerüzleteit fenntartó vállalatok vezetői, szakemberei megvitatták a tíz éve működő üzlettipus tapasztalatait, problémáit, s megbeszéltek a lakosság jobb ellátásának lehetőségeit, teendőit.

/folyt.köv./

14.20 rj

- 27 -

15.15 g

bb. 38. /cél: a lakosság... 1. folyt./rj

Jelenleg az országban több mint 400 abc áruház évi 7 milliárd forintos forgalmat bonyolít le: az élelmiszerforgalom 20 százaléka ezekben az üzletekben realizálódik. az élelmiszerkereskedelemben épülő üzletek többsége ma már abc áruház, amely komplex áru kínálatával, tágasabb eladóterével egyrészt kedvezőbb vásárlási lehetőséget nyújt, másrészt hatékonyabb gazdálkodásra ad lehetőséget, a vásárlók többsége, s a kereskedelem egyaránt kedveli ezt az értékesítési formát.

a tanácskozáson az eddigi tapasztalatok alapján meghatározták, hogy a kisebb településeken 300-600 négyzetméteres, a nagyobb helységeken, a városokban 600-900 négyzetméteres abc áruház létesítése a legcélszerűbb, a leggazdaságosabb. az abc áruházak az élelmiszerszakmában közismert 3.200 ugynevezett napi cikkből 1.500-at-2.000-et tudnak tartani és bemutatni. hiba, hogy sok helyen oda nem illő termékekkel, például mosógéppel, olajkályhával, ruhaneművel, stb. veszik el a helyet az áruházak értékesítési körébe tartozó cikkek elől. fontos követelményként szabták meg az áruházak áruutánpótlási rendszerének jobb megszervezését és a nagy üzletek alapterületének jobb kihasználását. szakmai vizsgálatok szerint jelenleg az abc áruházak alapterületének még a fele sem eladó tér, holott az üzlet 60-75 százalékát kellene a vevők rendelkezésére bocsátani. több helyen az áruházak munkafolyamatának racionalizálásával, konténeres árusítással, az áruk megfelelő csoportosításával, a raktártér rovasára növelték az eladóteret.

akik hasznos utmutatást kaptak az abc

az értekezlet részvevői - akik hasznos utmutatást kaptak az abc áruházak munkaszervezési és technikai megoldásaira - három fővárosi abc áruházban a gyakorlatban is megtekintették a másutt is alkalmazható jó módszereket. /mti/

-- v

bb. 40. györgyi géza,

tr/rj zs -cz

1973. augusztus 27.

a fizikai tudományok doktora, az mta központi fizikai kutató intézetének tudományos főmunkatársa tragikus hirtelenséggel elhunyt. györgyi gézát a kiki saját halottjának tekinti. temetéséről később intézkednek. /mti/

--

14.40 rj

- 28 -

15.16 g

bb. 39. e m b a r g o feloldásig!

magyar-csehszlovák gazdasági kapcsolatok

1/sl/tm/ie rj -cz

1973. augusztus 27.

Legutóbb a múlt év novemberében budapesten ülésezett a magyar-csehszlovák gazdasági és műszaki tudományos együttműködési vegyesbizottság, amely az integrációs programhoz kapcsolódó együttműködési formák fokozott alkalmazásának jelentőségét hangsúlyozta. a bizottság két társelnöke, dr. ajtai miklós és miloslav hruskovic rámutatott, hogy a bizottság kezdettől, s az utóbbi időben fokozottan segíti a kooperáció és a szakosítás kiépítését, a külkereskedelmi kapcsolatok bővítését.

a bizottság már a korábbi ülészakokon is egész sor kooperációs és szakosítási egyezmény létrehozását ösztönözte, s hagyta jóvá, ami elsősorban a két ország szerszámgépiparát, gördülőcsapágy-gyártását, élelmiszeripari gépgyártását érinti. a bizottság munkájához fűződik a két ország gazdasági együttműködésének szinte valamennyi nagyobb eredménye. itt merült fel először az intermetall vaskohászati együttműködési szervezet létrehozásának gondolata: e fórumon tárgyaltak a göd-léva közötti 400 kilovoltos távvezeték létrehozásáról, a legutóbbi időben pedig az adria közlekedési megépítésének kérdései vannak napirenden.

az együttműködés hatékonyabb új formáinak bevezetése nyomán a két ország külkereskedelmi forgalma erősen fellendült. az áruforgalom 1960. óta több mint kétszeresére nőtt, s a fejlődés töretlenül folytatódik. 1971-ben és 1972-ben egyaránt 14-14 százalékkal nőtt az áruforgalom, s újabb területekre terjed ki a termelési együttműködés.

az együttműködési bizottság elnökeinek kedden kezdődő találkozásán a novemberi ülészakot követő újabb eredményekkel is számot vehetnek. 1973. első felében 16 százalékkal magasabb volt a két ország áruforgalma, mint egy évvel korábban, s az árucserre várhatóan az idén első ízben túlhaladja majd a félmilliárd rubelt. még szorosabbá vált az együttműködés a két ország tervehivatala között. folyamatban van az 1976-80-as időszak népgazdasági terveinek koordinációja, ehhez biztos vezérfonalat nyújt a kgst-országok integrációs programja. már az 1971-75-ös évekre számos olyan kölcsönös szállítást egyeztetett a két ország, ami túlmegy a szokásos kereskedelmi üzletkötéseken, s a szocialista integráció jegyeit viseli magán.

/folyt.köv./

14.50 rj

- 29 -

NA 15K

bb. 39. / magyar-... 1. folyt./rj

v a legfelsőbb párt- és állami vezetés szintjétől az üzemek, vállalatok szintjéig jók és szorosak a kapcsolatok, elvtársias és őszinte ez együttműködés légköre. mindez bizonyosan jó feltételeket teremt a bizottság elnökeinek mostani tárgyalásaihoz, a még szélesebb körű együttműködés feltételeinek megteremtéséhez.
/mti/

bb. 42. új üzemcsarnokot avattak a szombathelyi más járműjavítóban

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 27.

tízezer négyzetméter alapterületű kocsijavító csarnokot avattak hétfőn a szombathelyi más járműjavítóban. a száz éves üzem általános rekonstrukciója keretében hozták létre hetven millió forintos költséggel. itt oldják meg ezután normál vasuti teherkocsik kétharmadának a rendszeres tmk javítását. rendelkezésre állnak benne a javítási folyamatokhoz szükséges segédüzemek, berendezések, korszerű fűtés, világítás, szociális létesítmények. a különböző munkahelyi viszonyokkal modern üzem- és munkaszervezés párosul.

a hazai vasuti járműjavító ipar fejlesztésére 1,1 milliárd forintot fordítanak a negyedik ötéves terv során. a más korszerű járműparkja, a fejlődő technológiák tették halaszthatatlanná ezeket a beruházásokat. a program keretében a szombathelyi más járműjavítóban alakították ki az ország második diesel bázisát, amelyhez ezután a modern kocsiosztály is hozzátartozik.

az üzem életében az új üzemcsarnok elkészülése azt is jelenti, hogy száz éves története során első ízben minden munkás tető alatt dolgozik ezután, eddig a javítási munka jó részét a szabad ég alatt, mostoha körülmények között végezték. az új csarnok száz éves faszerkezetes elődje helyén áll, s ezzel a régmúlt utolsó emléke is eltűnt a megújuló üzemből. a rekonstrukció folytatódik, s előreláthatólag az 1974. évi vasutasnapra ér véget. /mti/

15.00 rj

NA 1545

- 30 -

bb.41. négy éves kislány halálos balesete a pécsi temetőben

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 27.

mult hét szombatján halálos baleset érte a 4 éves hegedűs erzsébetet, aki édesanyjával tartózkodott a pécsi központi temetőben. a kislány a sírok között járkált, játszadozott és ~~elkötözt~~ ^{elkötözt} ~~rántott~~ ^{rántott} egy nehéz síremléket. nűt járt gyermeket a mentők a pécsi orvostudományi egyetem gyermekklinikájára szállították, azonban a gondos orvosi ellátás ellenére a kislány vasárnap belehalt sérülésébe. /mti/

bb.43. volán utazási iroda nyílt sopronban

vid/kz/ok -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn délelőtt a soproni új 600 ágyas szot-kpvdssz üdülő halljában felavatták a 19. sz. győri volán vállalat utazási irodáját. az iroda a soproni lövérekben pihenő, gyógyuló csaknem kétezer vendég utazási ügyeit hivatott elvégezni. a soproni üdülő az első az országban, ahol volán iroda nyílt.
/mti/

bb.44. „kiváló dolgozó”, kitüntetés vietnami üzemmérnöknek

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn meleg szeretettel bucsuztatták vietnami munkatársukat a pécsi szerelőipari vállalat dolgozóit. nguyen son haa a mecsekaljai városban, a pollack mihály műszaki főiskolán szerzett diplomát, ezt követően pedig egy évig műszaki gyakorlaton vett részt a pécsi üzemben. elsősorban a villanszerelés és elektromos berendezések gyártása terén gyarapította tudását, amelyet rövidesen hazájában hasznosít. a fiatal vietnami üzemmérnököt szorgalmas munkájáért a vállalat vezetősége - a kisz szervezettel egyetértésben - „kiváló dolgozó”, kitüntetéssel és oklevéllel jutalmazta, ezenkívül egy kerékpárral is megajándékozták. /mti/

15.20/ok

NA 1570

- 31 -

bb.45. almaexport borsodból

vid/kz/ok -cz

1973. augusztus 27.

borsod megye állami gazdaságaiban hétfőn megkezdtek az almaszedését. a tájjellegnek megfelelően telepített nagyüzemi gyümölcsösökben, köztük a sárospataki gazdaság bodrogközi, gyümölcsöserdeiben, a légi és a szendrői almáskertekben a korai érésű fehérhusu fajták értek le először.

a borsodi állami gazdaságok az idén ezerkétszáz vagon alma mellett megközelítőleg háromszáz vagon körtét és több mint hatvan vagon különleges zamatu szilvát exportálnak, a baráti országokon kívül többek között finn- és svédországba. az exporttal párhuzamosan, töltik fel, a gazdaságokban lévő hűtő-tárolókat is. a nagy gyümölcsstermelő gazdaságok, mint a sárospataki, a nagymiskolci, az óhi és a hejőmenti összesen több mint ötszáz vagon gyümölcs tárolására rendezkedett be. a hűtőházakba, ellett, gyümölccsel a téli hónapokban első-sorban a borsodi iparvidékeket látják el./mti/

bb.46. kollégiumi városrész épül szombathelyen - a vas megyei tanévnyitó tanácskozás

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 27.

kollégiumi városrész építését kezdik el a napokban szombathelyen - jelentették be hétfőn a vas megyei közép- és szakmunkásképző iskolák, valamint a kollégiumok vezetőinek tanévnyitó tanácskozásán. addig is, amíg a tervezett intézmények elkészülnek, más városrészekben két új kollégium áll rendelkezésre

közölték, hogy a most induló tanévben 14 000 fiatal jár a megye közép- és szakmunkásképző iskoláiba. a kollégiumban lakók száma 2,800. az iskolák és a kollégiumok felfrissítve, a korszerű oktatást és nevelést szolgáló berendezésekkel felszerelve várják a fiatalokat./mti/

bb.49. évadnyitó társulati ülés a békés megyei jókai színházban

vid/fm/ok -cz

1973. augusztus 27.

hétfőn békéscsabán évadnyitó társulati ülést tartott a békés megyei jókai színház. a tavalyi évad eredményeit és az újabb feladatokat lovas edit, a színház új igazgatója ismertette. elmondotta, hogy az elmúlt évadban elért magas színvonalat igyekeznek tovább fokozni. tíz felnőtt- és két gyermekszínházi premiert tartanak békéscsabán és csaknem félszáz községben kerül sor bérletes előadásokra. az új évadban fele-fele arányban oszlik meg a prózai és a zenei művek száma. az első premiert németh lászló „villámfénynél”, című drámájából rendezik./mti/

15.30/ok

- 32 -

NA 1530

bb.47. a kollektív szerződések módosítása a szot elnökségének napirendjén

i/sl/tm/ie/a/-cz

1973. augusztus 27.

a szot elnöksége hétfői ülésén a többi között a kollektív szerződések idei felülvizsgálatának és módosításának tapasztalatairól tárgyalt. mint ismeretes, a vállalatok minden év első negyedében írásban beszámolnak a dolgozóknak a kollektív szerződés végrehajtásának előző évi tapasztalatairól, s ha szükséges, a kollektív szerződést kisebb-nagyobb mértékben módosítják. ez az idén is megtörtént, s a szot most azt vizsgálta, hogy milyen volt a beszámolók színvonala, milyen főbb tapasztalatokat szereztek a kollektív szerződések végrehajtása során 1972-ben, s milyen módosítások váltak szükségessé. a tapasztalatokat a munkaügyi minisztérium és a szot közgazdasági osztálya 80 vállalatnál gyűjtötte össze, ahol összesen 426 000 ember dolgozik.

mint megállapították, a vállalati beszámolók az előző évihez képest alaposabban voltak, jóllehet egy részük most sem adott átfogó képet a kollektív szerződés végrehajtásáról, a szerződés és a vállalat gazdálkodásának összefüggéseiről. többnyire a bérfejlesztéssel, a bérrendszerrel foglalkoztak részletesebben, örövendetes, hogy most sokkal több helyen elemzték a teljesítménykövetelményeket, mint korábban, ami arra mutat, hogy e fontos kérdésre most már nagyobb figyelmet fordítanak. a beszámolókból egyébként kitűnt: a vizsgált vállalatok háromnegyed részénél a kollektív szerződésben megszabott mértékben emelték a bért, 15 százalékukban a béremelés magasabb, tíz százalékukban pedig valamivel alacsonyabb volt, mint amit terveztek. a bérfejlesztési befizetés után fennmaradó részesedési alap átlagosan 13.6 százalékkal túlhaladta a kollektív szerződésekben megszabott összeget, a közvetlen anyagi ösztönzésre felhasznált rész pedig csaknem 16 százalékkal volt magasabb az előirányozottnál. nőtt a prémiumok, jutalmak aránya, viszont csökkent a nyereség-prémium és a nyereségjutalom hányada. a vállalatok többnyire a minisztériumoknak külön is beszámoltak a nők és a fiatalok helyzetének javítására tett intézkedésekről, e szerint különösen az egyedül álló vagy többgyermekes anyák részére nyújtanak fokozott támogatást. sokhelyütt tanszervásárlási segélyt, karácsonyi segélyt juttatnak, nem egy helyen a gyermekgondozási segélyben részesülőköt külön is támogatják. a fiatalok egy része a lakásépítkezéshez kap segítséget, sokan pénzjutalomban részesülnek.

/folyt.köv./
15.30/a

- 33 -

NA 1600

bb.47./ a kollektiv.....folyt./-a

a vállalati beszámolók azt is tükrözik, hogy a kollektiv szerződésekben korábban gyakran tapasztalt törvénysértő rendelkezések ma már ritkák. ez annak is tulajdonítható, hogy a minisztériumok és a szakszervezetek egyaránt segítenek elejét venni egy-egy téves intézkedésnek. az egyébként helyes kollektiv szerződések rendelkezéseit azonban több esetben megsértették. előfordult például, hogy nőket és fiatalokat számukra tiltott munkakörben foglalkoztatták, sokszor megszegték a túlmunkára vonatkozó előírásokat. több esetben az volt a kollektiv szerződések megszegésének oka, hogy az okmány egyes intézkedései megalapozatlanok voltak, nem voltak összhangban a vállalat terveivel és gazdasági lehetőségeivel.

az említett és egyéb problémákat a vállalati értekezleteken széles körben megvitatták. több helyen, mint például a budapesti lakásépítő vállalatnál, a nagykanizsai bútorgyárban a szakszervezet vitába szállt a vállalati beszámoló egyes tételeivel, néhány más vállalatnál, például a május 1. ruhagyárban, a villanyszerelőipari vállalatnál a munkaszervezés javítását sürgette a szakszervezet, mert ezzel lehetne csökkenteni a túlórákat, illetve megszüntetni az állásidőt. a ganz villamossági művekben a túlóragazdálkodás megszigorítását javasolták, a szegedi ruhagyárban a szakszervezet szükségesnek tartotta felülvizsgálni a nők helyzetének javítására 45, az ifjúsági törvény következtetés végrehajtására pedig 33 javaslat hangzott el.

a túlórák indokoltságát, egyelőre a vizsgált 80 vállalatnál
a szot elnöksége szövegét, hogy a kollektiv szerződések módosítását szolgáló vita előkészítésére sokhelyütt túlzottan rövid időt hagytak. a módosítások egyébként főként a részesei alap és a bérfejlesztés kérdéseit érintik. a vállalatok többsége 1973-ra a közvetlen anyagi ösztönzésre szolgáló összegek emelését irányozta elő. elsősorban a termelékenység növelését, a műszaki fejlesztést, a minőség javítását kívánják fokozottan jutalmazni. a vállalatok általában mintegy 4 százalékos bérfejlesztést terveztek 1973-ra. sokhelyütt törekednek a jelenleginél helyesebb kereseti arányok kialakítására, a béraránytalanságok csökkentésére, megszüntetésére. továbbra is nagy gondot fordítanak a törzsgárda-tagok megbecsülésére. a láng gépgyárban például 500-1500 forint jutalmat kapnak az eltöltött évektől függően a vállalat hűséges dolgozóit, az április 4. gépgyárban 1973-tól a vállalatnál 5-9 éve dolgozó törzsgárda-tagokat 500 forinttal jutalmazzák. fokozottan gondoskodnak a sokgyermekes, vagy a gyermeküket egyedül nevelő anyákról. egész sor vállalatnál pótolják a gyermekgondozási szabadságról visszatérő anyák béremelését, hasonlóképpen emelik azoknak a bérét, akik sorkatonai szolgálatról jönnek vissza a vállalathoz.

/folyt.köv./
15.40/a

- 34 -

M 1600

bb.47./ a kollektiv.....2.folyt./-a

a vállalatoknak csaknem egyharmada módosította a túlmunkák szabályait, nagy részük csökkentette a túlórák egyéni felső határát. az üzemeknek körülbelül egyharmada emelte az éjszakai pótlék összegét, mintegy 15 százalékuk bővítette a munkaruhára jogosultak körét, és csökkentette a munkaruha használatának idejét.

a szot elnöksége szükségesnek tartja, hogy a vállalatok a jövőben átfogóbb képet adjanak a kollektiv szerződések végrehajtásáról, a szerződés és a vállalati gazdálkodás összhangjáról vagy annak hiányáról. ne csak a beszámolót, hanem a kollektiv szerződést módosító tanácskozásokat is gondosabban készítsék elő, e vitákban még jobban érvényesüljenek az üzemi demokrácia elvei. az illetékes miniszterek és a megyei tanácsok a szakszervezetekkel együtt hatékony ellenőrzéssel és utmutatással adjanak segítséget a még tapasztalt hiányosságok megszüntetéséhez, szigorúbban lépjenek fel a szabályok megsértőivel szemben.

a szot elnöksége tájékoztató jelentést hallgatott meg az 1973. évi népgazdasági terv megvalósításának első félévi tapasztalatairól és a szocialista munkaverseny-mozgalom helyzetéről.

külön napirendként foglalkozott az elnökség az általános munkaidő-csökkentés további területekre történő kiterjesztésével is.
/mti/

--

a

bb.48. eltemették horváth jenőt

t/ró/gk/a/zs

1973. augusztus 27.

hétfőn a farkasréti temetőben nagy részvétellel kísérték utolsó útjára az 59 éves korában elhunyt horváth jenő zeneszerzőt. az elsősorban operettjeiről és táncdalairól ismert muzsikust - több száz táncdal és filmbetétszám szerzőjét - a család és a magyar zeneművészek szövetségének nevében tamássy zdenkó zeneszerző búcsúztatta. /mti/

--

15.45/a

- 35 -

M 1610

bb.50. komputer a mezőgazdaságban - országos szám- és ügyvitel-szervezési tanácskozás kiskőrösön

vid-kz/ok -cz

1973. augusztus 27.

kiskőrösön hétfőn országos szám- és ügyvitelszervezési tanácskozás kezdődött. a négynapos tanácskozáson résztvevő közgazdászok, szám- és pénzügyi szakemberek a mezőgazdasági ügyvitelnek, munka- és üzemszervezésnek elektronikus gépesítését vitatják meg. a konferenciát dr. Vincze Imre, pénzügyminiszterhelyettes nyitotta meg. ezt követően tudományos előadás hangzott el és a számviteli információ szerepéről, a vezetés és az üzemi számvitel összefüggéséről.

a mezőgazdasági termelés gépesített programozása hazánkban is megkezdődött: háromszáz termelőszövetkezetben regisztrálta komputer az eredményeket, a költségek alakulását. a gépi adatfeldolgozással áttekinthetőbb a gazdálkodás menete, ellenőrizhető a termelés és a jövedelmezőség. a drága elektronikus számítógépek alkalmazása, kihasználása azonban több képzett szakembert kíván. különösen a termelőszövetkezetek nélkülözik a számítógép-technikusokat, mérnököket. a tanácskozáson a szakemberek képzés továbbpótlásáról, a komputer alkalmazásának távlati lehetőségeiről is szó lesz majd./mti/

...-

bb.51. napirenden a ruházati ellátás- miniszteri értekezlet a könnyűiparban

t ol/tr/ie/ok -cz

1973. augusztus 27.

a könnyűipari minisztériumban hétfőn tartott vezetői értekezleten a belkereskedelmi minisztérium képviselőinek jelenlétében tárgyaltak a belföldi ruházati áruellátás idejéig eddigi és várható alakulásáról.

megállapították, hogy 1973-ban általában jó árukinálattal állhatnak a vásárlók rendelkezésére. a ruházati termékek zöméből az idén már többet is jobb választékkal adtak és adnak még az iparvállalatok, tovább szűkült az ugynevezett hiánycikkek köre. az első félévben a nagykereskedelmi vállalatok 22 százalékkal vásároltak több árut a hazai termelőktől, mint tavaly, ugyanakkor - elsősorban választékbővítés érdekében - fokozták importjukat is.

két tárca szakemberei különös súlyt helyeztek arra, hogy elsősorban a rögzített áru gyermekruházati cikkekből termeljenek eleget. megállapították, hogy a kijelölt vállalatok eleget tettek szállítási kötelezettségeiknek. ahol arra szükség volt, menet közben rendkívüli intézkedésekkel biztosították a kereskedelmi készletek utánpótlását, illetve a gyártás és ellátás feltételeit.

/folyt.köv.

- 36 -

16.20/ok

NA-1635

bb.51./napirenden ... 1. folyt./ok

ilyen intézkedések nyomán folyamatosan oldják meg - részben a termelés fokozásával, átcsoportosításával, szövetkezetek és tanácsivvállalatok bevonása útján, részben pedig importtal - azokat az átmeneti jellegű problémákat, amelyek például bizonyos kötöttárú, női fehérnemű, frotírtermékek és a fröcsi-cipők terén felmerültek.

változatlanul gondot jelent még a legkisebbek öltöztetése, és a fiatalok körében rendkívül kelendő farmernadrágok tömeges előállítás - ezek megoldása részben még az idén, de legkésőbb jövőre hathatós intézkedéseket tesznek.

egyébként az 1973-as év első felére 17 milliárd forint értékű árut szerzett be a belkereskedelem, további 14 milliárd forint értékűt pedig még az év hátralévő időszakában vesz át. a korábbi évekhez képest e téren némi ütemeltolódás volt tapasztalható. ugyanis most az első félévben volt nagyobb mérvű az árubeszerezés, ami bőségesebb készletet és kínálatot jelent. erre szükség is volt az elmúlt hónapokban végrehajtott árleszállítások és a kereslet növekedése miatt. a leszállított árucikkek közül pamutáruból 25, függönyből 40, szintetikus gyermek fehérneműből 50-60 százalékkal nőtt a forgalom. ugyanakkor az árleszállítások kedvező hatására az árindex növekedésének üteme alacsonyabb a múlt évinél.

az ellátás kiegyensúlyozottságát mutatja, hogy a legszállított áru termékekből sem volt fennakadás, ellátási hiány, a vállalatok egyrésze már az őszre gondolva „előrehozott”, bizonyos beszerzéseket, így például a kabátok 56 százaléka már június végén, másutt július elején a raktárakba, illetve az üzletekbe került.

az értekezlet végeztével a résztvevők úgy határoztak, hogy a további biztonságos ellátás érdekében szükség esetén a két minisztérium operatív módon is beavatkozik, s ahol szükségesnek látja, javítja a vállalatok pénzügyi gazdálkodásának feltételeit./mti/

...-

bb.52. szedik a cukorrépa - az őszi betakarítás előkészületeiről tárgyalt a szolnok megyei operatív bizottság

vid/fm/ok la

1973. augusztus 27.

megkezdődött a nagy őszi betakarítási munka, karcag körzetében szedik a cukorrépa - közölték hétfőn a szolnok megyei mezőgazdasági operatív bizottság ülésén, ahol az őszi munkafeladatok előkészítése és végrehajtása szerepelt napirenden. a mátravidéki cukorgyárak hatvani üzeme megkezdte a répa átvételét. a körzetéhez tartozó területen tizenhárom átvevőhelyet létesítettek. a szolnoki cukorgyár szeptember 3-án kezdi meg az átvételt. amelyre harminchárom helyet jelölték ki. a répa szállításánál és átvételénél előnyben részesítik azokat a gazdaságokat, amelyek rizstermesztéssel is foglalkoznak, hogy enyhítsenek a munkatorlódáson./folyt.köv./

- 37 -

16.45/ok

NA-1630

bb.52./szedik a cukorrépat ... 1. folyt./ok

az operatív bizottság a munka korszerű szervezésére hívta fel a termelő üzemek, a kapcsolódó gyárak, vállalatok figyelmét. a megyében ugyanis több mint kétszáz ezer hektár terület vár betakarításra, száznegyven ezer hektáron kell elvetni az őszi kalászosokat, ugyanakkor százhusz ezer hektár terület felszántása is hárul a nagyüzemekre. a munka szervezettségét indokolja a bő termés is. az előzetes becslések szerint az őszi termésből várhatóan tisz százalékkal több kerül betakarításra a tavalyinál. a szállító gépparkra nem kevesebb mint kétszázhusz ezer vagon termés szállítása vár, ezért maximumisan ki kell használni minden járművet./mti/

bb.53. neb-vizsgálat szolnok megyében - a nők zöme kiegészítő munkát végez a tsz-ekben

vid/a fm/a/la

1973. augusztus 27.

az országos átlagnál jóval alacsonyabb, mindössze husz százalék a termelőszövetkezeti tagok között a nők aránya és számuk gyorsabban csökken, mint a férfidolgozóké - közölték a szolnok megyei népi ellenőrzési bizottság hétfői ülésén. a testület tagjai megvitatták a mezőgazdaságban dolgozó nők helyzetéről szóló jelentést, amely a megye harminckét termelőszövetkezetében és állami gazdaságában végzett kérdőíves és helyszíni felmérés alapján készült. szó esett az ülésen a mezőgazdaság korszerűsödése és a nők foglalkoztatása közötti összefüggésekről, s arról a speciális szolnok megyei helyzetről, amely az iparszerű termelés, a zárt rendszerek hatására jelentkezik. a termelőszövetkezetekben dolgozó nők többsége szakképzetlen, egyharmaduk negyven-negyvenkilenc éves, akiktől a szakképzettség megszerzését már nem is lehet elvárni. ezért a nők általában kiegészítő munkát végeznek, s elsősorban a növénytermesztésben, szakképesítés nélküli, gyalogmunkásként, dolgoznak. a megye mezőgazdaságának nagyarányú gépesítése, az iparszerű termelés térhódítása következtében főleg szakképzett gépkezelőkre, traktorosokra, villanyszerelőkre van szükségük a gazdaságoknak.

így az üzemfejlesztési, illetve oktatási tervekben a nőket sokhelyütt eleve kihagyják. ezért megfelelő propaganda, támogatás hiányában továbbfejlődésükre kevés a biztosíték. megvizsgálták a népi ellenőrök az azonos munkaterületen dolgozó férfiak és nők bérét, s azt állapították meg, hogy ,, papíron,, nincs a kettő között különbség.

/folyt.köv./
16.40/a

- 38 -

NA 17²⁰

bb.53./ neb-.....folyt./-a

a valóságban jelentkező kereseti különbségek abból adódnak, hogy a mindkét nemre kötelező munkanormákat a nők fizikai adottságaik, családi elfoglaltságuk miatt kevésbé tudják teljesíteni. a nők munkahelyi körülményei, szociális helyzetük általában azonos a férfiakéval, több helyen tapasztalták azonban, hogy a könnyebb munkára beosztott terhes asszonyok keresete a bérezési rendszer következtében jelentősen csökken. a nők érdekében hozott központi intézkedéseket többek között a nőbizottságoknak kell végrehajtaniuk, ezek munkájában azonban még mindig sok a formalitás. a megkérdezettek huszonöt százaléka például nem tudta megmondani, mivel is foglalkoznak ezek a bizottságok. a vizsgálat alapján a szolnok megyei népi ellenőrzési bizottság javasolta az illetékes felügyeleti szerveknek, hogy következetesebben ellenőrizzék a nőpolitikai határozat végrehajtását, a nőbizottságok munkáját. /mti/

bb.54. puja frigyos vezeti a genfi tanácskozáson résztvevő magyar küldöttséget

tr/zs/ok la

1973. augusztus 27.

a magyar népköztársaság kormánya puja frigyos külügyminisztériumi államtitkárt nevezte ki az európai biztonsági és együttműködési konferencia második szakaszának ülésén résztvevő magyar küldöttség vezetőjévé. a konferencia második szakasza augusztus 29-én kezdődik genfben./mti/

bb.55. ndk-beli képzőművészek kiállítása miskolcon

vid/fm/ok la

1973. augusztus 27.

a miskolci kossuth művelődési házban hétfőn ndk-beli képzőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás, amelyen gobelinek, kisplasztikák és grafikai művek láthatók. a tárlaton claus plobner, az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjának igazgatója mondott megnyitót./mti/

17.15/ok

- 39 -

NA 17²⁰

bb.56. budapestre érkezett miloslav hruskovic

1/sl/mm/a/ie

1973. augusztus 27.

dr. ajtai miklósnak, a minisztertanács elnökhelyettesének, a magyar-csehszlovák gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési vegyesbizottság magyar tagozata elnökének meghívására elnöki találkozóra hétfőn hazánkba érkezett miloslav hruskovic, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága elnökségének póttagja, a vegyesbizottság csehszlovák tagozatának elnöke.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 39.-es hírünk /magyar-csehszlovák gazdasági kapcsolatok/ embargóját feloldjuk. /mti/

bb.57. európa nagyrészen tovább tart a nyár - hideg idő a kontinens északi felén

t/sz/tr/ie/a/la

1973. augusztus 27.

kontinensünkön általában továbbra is az évszaknak megfelelő az idő, kellemes, nyárias a meleg. európa nyugati és középső részének időjárását a lassu, leszálló légmozgású zóna határozza meg, amelynek hatására meleg, száraz az idő. a földközi tenger vidékén azonban már napok óta sűrű záporokat, zivatarokat okoz az alacsony nyomású légréteg. ugyanakkor szokatlanul hűvös, szinte hideg a levegő a kontinens északi részén, finnországon és a szovjetunió európai felén - hétfőre virradóra ugyanis sarkvidéki eredetű léghullámok árasztották el ezeket a területeket. így délelőtt is mindössze 6-10 fokig emelkedett a hőmérséklet, sok helyütt eset az eső, és éjszaka, valamint a hajnali órákban, például finnországon mínusz 1 - plusz 3 fokot mértek. a napokban azonban itt is megindul majd a lassu felmelegedés.

a kárpát medencében, így hazánkban továbbra is kellemes, nyárias az időjárás, napközben országsszerte 21-27 fok volt - s ez megfelel az évszak átlagának. mindössze a déli megyékből jelentettek kisebb felhőátvonulásokat.

a következő napokban lényeges változás hazánk időjárásában nem várható, bár az éjszakai lehűlés még egy-két napig erős lesz, s ennek megfelelően a hajnali órákban 4-10 fokig süllyed a hőmérséklet. a meteorológiai szolgálat előrejelzése szerint még néhány napig tehát száraz, napos marad a nyár, majd fokozatosan megnövekszik a felhőzet, megerősödik a szél és csökken a meleg. /mti/

18.00/a

- 40 -

14.1830

bb.59. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

ok la

1973. augusztus 27.

33. honismereti tanácskozás
 34. befejeződtek a kertészeti napok
 35. a vízművek sajtótájékoztatója
 36. dr. soós gábor a szovjetunióba utazott
 37. magyar-bolgár belkereskedelmi tárgyalások
 38. abc-áruházak tapasztalatcseréje
 39. magyar-csehszlovák gazdasági kapcsolatok
 40. elhunyt györgyi géza
 41. négy éves kislány halál balesete a temetőben
 42. új üzemcsarnokot avattak
 43. volán utazási iroda sopronban
 44. „kiváló dolgozó”, kitüntetés vietnami üzemévről
 45. almaexport
 46. vas megyei tanévnyitó tanácskozás
 47. a szot elnökségének ülése
 48. eltemették horváth jent
 49. évadnyitó társulati ülés a jókai színházban
 50. komputer a mezőgazdaságban
 51. miniszteri értekezlet a könnyűiparban
 52. szedik a cukorrépat
 53. néb-vizsgálat szolnok megyében
 54. puja frigyos vezeti a magyar küldöttséget
 55. ndk-beli képzőművészek kiállítása miskolcon
 56. miloslav hruskovic budapestre érkezett
 57. nyár
 58. hírjegyzék
- /mti/

...-

bb.59. intermetall-megállapodás 2,8 millió tonna vaskohászati termék cseréjéről

i sl/tr/ie/ok l a

1973. augusztus 27.

az intermetall vaskohászati együttműködési szervezet augusztus 21-27 között budapesten tartotta 34. tanácskozását a vaskohászati termékek és másodtermékek kölcsönös szállításáról. az értekezleten résztvettek a tagországok - bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, az ndk és a szovjetunió - delegációi, valamint a jugoszláv vaskohászati üzemek egyesülésének és a román metalimport-export külkereskedelmi vállalat képviselői.

/folyt.köv./

- 41 -

18.25/ok

14.1830

bb.59./intermetall ... 1. folyt./ok

a kölcsönös szállítások ideig eddigi mérlegét megvonva megállapították, hogy 1973 első felében több mint 1 200 000 tonna vaskohászati terméket cseréltek az érdekelt országok. a negyedik negyedévre esedékes szállításokat egyeztették, s ennek alapján az idén összesen 2 800 000 tonna vaskohászati terméket cserélnek, míg a vaskohászati másodtermékek cseréjének értéke eléri majd az ötmilliárd rubelt.

a delegációk a jövő évi szállításokra is elfogdtak előzetes javaslatokat. ezenkívül megvizsgálták egyes kohászati szabadkapacitások jobb kihasználásának lehetőségeit./mti/

-.-

bb.60. angliai műsor ünnepi bemutatója szolnokon

vid/fm/ok La

1973. augusztus 27.

az angol-magyar baráti társaság és a londoni szövetkezetek meghívására a hét végén angliai vendégszereplésre utazik a szolnoki áfész kórály-kórusa. a sok hazai és nemzetközi sikert aratott együttes hétfőn a „szolnoki nyár 1973., programja keretében a múzeum-udvarban bemutatta a kéthetes vendégszereplésre összeállított műsorát. a kórus a magyar folklór-művészet és a klasszikus kórusirodalom remekeit, valamint több angol népdalt ad elő a szigetországban. a program szerint anglia öt városában lépnek fel. londonban két ízben is szerepelnek./mti/

...-

felhasználható: 20.00 óra után!

bb.61. shakespeare-est dunaujvárosban

vid/fm/ok La

1973. augusztus 27.

hétfőn dunaujvárosban, a múzeumkertben shakespeare-estet rendeztek. a 25. színház művészei - iglódi istván, jobba gabi és lázár katalin - részleteket adtak elő a iii.richardból, az athéni timonból, a macbethből, a romeó és juliából, valamint a vízkeresztből./mti/

...-

18.35/ok

- 42 -

LA-1 820

bb.62. magyar küldöttség

k tf/mm/ok La

1973. augusztus 27.

utazott helsinkibe: kiss károlynak, az országos béketanács alelnökének vezetésével delegációnk részt vesz azon a nemzetközi konferencián, amelyet augusztus 29-31-én, a békeerők moszkvai világtalálkozásának előkészítése jegyében rendeznek a közel-keleti kérdésről./mti/

...-

bb.63. időjárásjelentés

mm/ok La

1973. augusztus 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. augusztus 27-én, hétfőn este:

a nappali hőmérséklet nem változik

várható időjárás kedd estig: időnként kissé megnövekvő felhőzet, inkább csak az ország déli felében néhány helyen záporral, egy-két helyen esetleg zivattal. mérsékelt, napközben megélénkülő keleti-délkeleti szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 22-26 fok között./mti/

...-

bb.64. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

ok La

1973. augusztus 27.

59. intermetall megállapodás
60. angliai műsor bemutatója szolnokon
61. shakespeare est dunaujvárosban
62. kiss károly helsinkibe utazott
63. időjárásjelentés
64. hírjegyzék
/mti/

...-
- v é g e -

20.45/ok

- 43 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
nszerkesztő: lakatos erdézébet

LA-2070